

การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับสัตว์ป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส

พินิจ สุวรรณโน, สืบ นาคะเสถียร และคณะ

งานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทคัดย่อ

การสำรวจสัตว์ป่าในบริเวณป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส ทำการสำรวจระหว่างเดือนสิงหาคม และกันยายน 2530 ใช้วิธีการสำรวจทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการเดินสำรวจการตกด้วยตาข่าย และกรงดัก ตามแนวสำรวจที่ทำขึ้น 6 แนว ๆ ละ 3 กิโลเมตร เข้าไปในป่าพรุ ขับรถสำรวจตามเส้น และลงเรือสำรวจตามลำคลองสู่หึ่งปาดีและคลองน้ำแบ่ง ทั้งในเวลากลางวัน และกลางคืนเพื่อสำรวจชนิดของสัตว์ป่า และประเมินความหนาแน่นของประชากรโดย วิธีสำรวจชนิดพรรณไม้ทางถนนรอบป่าพรุที่เป็นพืชอาหารสัตว์ และออกแบบสอบถามการใช้ประโยชน์ด้านสัตว์ป่าและป่าพรุของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบป่าพรุ จากการสำรวจพบสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมทั้งสิ้น จำนวน 40 ชนิด มีสัตว์ที่ไม่เคยมีรายงาน การพบในประเทศไทยมาก่อน จำนวน 3 ชนิด คือ ค้างคาวดาวยัด (*Dyacopterus spadiceus*) หนูสิงคโปร์ (*Kattes annadelei*) และนกตบยุงมาเลเซีย (*Eurostopouds temminckii*) สัตว์เลื้อยคลานพบจำนวน 28 ชนิด และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำพบ จำนวน 12 ชนิด เป็นกบชนิดใหม่อยู่ในระหว่างการจำแนกชนิด 1 ชนิด เป็นกบในสกุล Rana sp. ความหนาแน่นของประชากรสัตว์ป่าบางชนิด พบว่า นาคใหญ่ขนเรียบมีความหนาแน่นมากที่สุดจำนวน 33 ตัวต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร รองลงมาเป็นกระรอกข้างลายท้องแดงและค้างแว่นถิ่นใต้ จำนวน 26 และ 23 ตัว ตามลำดับ สำหรับการกระจายของสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมในป่าพรุ พบว่ามีความชุกชุมในป่าพรุน้ำตื้นรองลงมาได้แก่ ป่าพรุน้ำแห้ง ป่าพรุน้ำลึก และป่าเสม็ด ตามลำดับ พืชอาหารที่สำรวจพบ มีจำนวนทั้งสิ้น 37 ชนิด โดยสัตว์จะกินทั้งผล ดอก และยอดอ่อนของต้นไม้ โดยมีพวกลิง ค้างกระรอก และนกใช้ประโยชน์มากที่สุดในด้านการใช้ประโยชน์ป่าพรุของราษฎรส่วนใหญ่เป็นการดักจับสัตว์น้ำในป่าพรุเพื่อการบริโภค รองลงมาได้แก่ การเลี้ยงสัตว์และเก็บหาของป่า เช่น การเก็บลูกหลุมพี หวาย และ ฝังบตามลำดับ และราษฎรมีความเห็นว่าสัตว์ป่ามีปริมาณลดลงจากแต่ก่อน เนื่องจากการทำลายที่อยู่อาศัยโดยการบุกรุกทำลายป่า ไฟไหม้ป่า และการล่าสัตว์